

ROK NA KOPANICÁCH

*Spomínaňje
na zašlé časy*

Eliška Křížková a Eliška Křížková ml.

*Staré časy
už sa něvrácja,
ľudzja, čo jích zažili,
odchádzajú.
Bola by škoda,
aby sa na to všeccko zabolo.*

*Preto sme zapísaly,
jako to na Kopanicách
vypadalo.
A verce temu,
že to tak bolo.*

20.

JANUÁR

SVATÝ FABIAN

*Fabianskej zimy
sa bojá aj cigáni.
Je tuhá a najvjac mrzně.*

2.

FEBRUÁR

HROMNICE

*Na Hromnice sa svjacily
svjěčky hromničky.
S rožnutými svjěčkami
chodzily všecky vydaté na
hoferu. Doma sa potom
svjěčky zapalovaly, kedz bola
búrka alebo kedz někdo umrel.*

3. SVATÝ BLAŽEJ

FEBRUÁR

Na sv. Blažeje se sešlo několik hochů, udělali si dřevěné šavle, slepili velké papírové čepice, pod nosem si namázli sazemi vousy, natřeli tvář červenou hlinkou a pak chodili po dědině dům od domu a zpívali:

*My idzeme k vám, dajce něčo nám.
Vlk s kozú tancuje,
húser jím bubnuje,
Kohút pivo varí, baran hospodarí.*

*My chceme veselí býci
a aj pálené píci.
Jeden pod pérom a vzadu jeden.
A ty, Jano z Bánova,
něhľadz na ně jak sova.*

SVATÝ DUCH

*Svatý Duch, do vody buch,
na Božje celo, do vody smelo.*

SVATODUŠNÍ SUCHÉ DNY

Svobodné dívky, které si chtěly věštit budoucnost z věnců na svátek nejsvětější Trojice, musely v tyto dny držet půst. A opět bylo zakázáno prát.

SVÁTEK NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Svobodné dívky prorokovaly z věnců, která se nejspíš vdá a jakou bude mít svatbu. Po požehnání si upletly věnce ze *zelin*, které si natrhaly před sv. Jiřím. Pouštěly je po vodě. Které doplavál věnec nejdál, ta se nejdřív vdala. Které se vrtěl, ta měla mít svatbu s muzikou. Které se utopil, ta se nevdala.

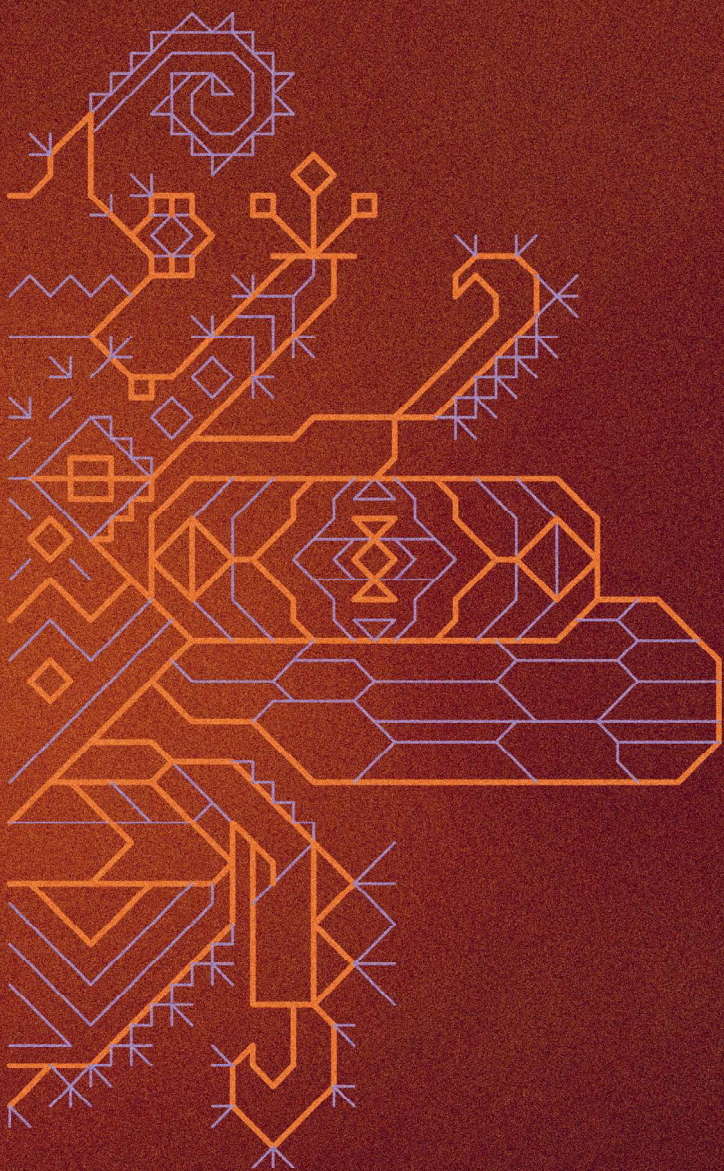
Potom se věnce sebraly a házely se na jabloň. Vdala se ta, které se věnec zachytil na větvi. Nakonec si lehly pod jabloň, pohybovaly pravou nohou a říkaly:

*Hýbem já, hýbem túto nohú,
táto noha túto zemú,
táto zem vŕeckým ŕirokeým svetom
aj tým mojím odsúdzzencom.
Aby mu neboly hory horámi,
dvór dvorom, ŕenk ŕenkom,
milá milú, iná inú, doky
vón k nám nedobehně,
naŕich dverí něotvóri,
za naŕím stolom něsedzí,
mňa za ruku nědrží,
mně darón nědaruje
a mňa za pravú malženku něbere.*

V lece, kedz sa dzeci hrávaly venku, bývalo všelijakých brúčkón. Ony mávaly najračjej pámbíčkovy kravičky, šak sú také pekné. Daly si jích na prst a povedaly:

*Pámbíčkova kravička,
dze je tvoja mamička?
Za horámi, za dolámi.
Čo tam robí?
Pivo varí.
Frrk do Moravy.*

Kedz kravička odlecela do nebíčka, tož to bolo šťascje, a kedz dolu do trávy, tož ništ.

MARCINKO

Marcinko bol najstarší z dzesaci dzecí. Kedz sa oženíl, rodzičja mu dali polovicu rolí aj dobytku, a tak si najprv postavil chljév pre dobytek. No a potom stavjal bývaňje pre sebja a Marínku. Povedalo sa, že tým robotníkom v tých chljévoch zle zaplacial lebo čo a oni že ho preklnúli a zakopali čosi do roha tej chalupy. Ešče bývaňe nebolo ani hotové, prišla prvňa svetová vojna a Marcin musel narukovac. Marína odvedla dobytek k svojim rodzičom, úrodu si brala, ale o chalupu sa nĕstarala a tak to vedla, nĕž sa Marcin vráčil. Lenže sa odcudzili a začalo trápeňje. Marína robila naproctivé, Marcin si našol frajérku, nakonĕc šli od sebja a chalupa na buben. Ale ani po tom sa v téj chalupe nĕdarilo. Kúpil ju brat Marcina, ale musel ju predac a že na něj prerobil. Potom ju kúpili mladzí ludzja, ci odešli do Sudĕt. Boli tam pachtovníci, ani tým sa moc nĕdarilo. Majitelja sa ze Sudĕt vrátili a gazda ešče mladý umrel. Až potom to vdova predala a nový gazda scenu zbúral, grumfešty vykopal, urobil nové, tož sa to zlepšilo.

4.

OKTÓBER

SVATÝ FRANTIŠEK

*Do svjatého Františka
dobře zasjac rež.*

28.

OKTÓBER

SVATÝ ŠIMON A JUDA

*Na poli by malo byc všecko
skludzené a posjaté ozimy.
Kedz v jeseni nězamlácíš,
tož v lece něnamlácíš.*

Na Božje narodzeňje sa něchodzilo po návščevách, leda hore vodú, ništ sa něsmělo robic, ani do zrkadla sa dzívac, aby něboli ludzja pyšní. Na Ščedry večer sa išlo na pólnočnu a ve svajtky sa chodzilo do koscela každý dzeň. Na vjanočně svjatky chdzjévali chlapci a dzjévčence na hoferu. Každý svjatek na hruběj bola slúžená mša svjatá za mladé z jednéj obce. To dycky všeci naparádzení stáli vedla lavíc na predku, ci starší, kerí počítali, že budú mac v tem roku svadbu, a potom ci mladší. Pred oltárom stál koscelník a starší milištrant s rožnutými svjěčkami. Každý dostal svjěčku, obešól s nů hlavní oltár, hodzil na tácek nějaké peňaze, poboskal krížíček a vrátil svjěčku koscelníkovi.

Na Silvestra sa upekla babóvka a večer, kedz sa šlo spac, tož sa dala na stvól a k temu pohárek vody pre dzivju babu, lebo keby došla do chalupy a na stole ništ něbolo, tož by celý rok škodzila.

